

„Eestlane on vaktsineerimiskusku ja see on aastakümnete jooksul haigused eemale hoidnud.“

Linda Kangur lk 6

IV aastakäik

RAKVERE VALLA AJALEHT

Mai 2021 • Nr 5 (41)

Algasid kauaoodatud rahvaspordiväljaku ehitustööd

SIIRI KOHVER

spordi- ja tervisedenduse spetsialist

Idee rahvaspordiväljaku rajamisest on osaliste peas küpsenud juba aastaid, kuid projekteerimist alustati märtsis 2019.

Vajadus ja nõudlus ajakohase rahvaspordiväljaku järele antud piirkonnas on olnud pikka aega. Väljak on võimalikuks kohaks, kus korraldada laste liikumisõpetuse tunde, treeninguid, võistlusi. Korras ja tänapäevane spordirajatis aitab kaasa elukvaliteedi tõusule piirkonnas ning nende olemasolu on praeguse elustandardi juurde kuuluv loomulik osa.

Eesmärgiks on, et kasvaks Rakvere valla elukeskkonna atraktiivsus, piirkonna elanikud muutuksid tervemaks, hindaksid kõrgelt võimalust liikuda värskes õhus ja harrastada erinevaid tervisespordialasid (kergejõustik, pallimängud, jõuharjutused jne). Loodav

FOTO: JANEK SEIDELBERG

taristu on aasta ringi kasutatav ning loob väga head võimalused vabas õhus liikumiseks ning treeningute sooritamiseks maakonkaskeskuse vahetus läheduses.

Ehituse käigus rajatakse 45x72 m mõõtmetega kunstmurukattega jalgpalli harjutusväljak, neli

140 m pikkust sprindisirget, 3-rajaline 330 m pikkune jooksuring jalgpalliväljaku ümber, kaks kaugushüppekast, kuulitõukesektor, pallimängude plats (korvpall, võrkpall, tennis), jalgpalliväljaku koolipoolsesse otsa virges- ja osavusala koos spor-

diinventariga ning jalgratta liikluslinnak, kus on võimalik harjutada ja õppida jalgrattasõitu. Lisaks leiab koha rahvaspordiväljaku ja kooli vahelisele alale 48-kohaline rattaparkla.

Rahvaspordiväljaku projekteeris Roadplan OÜ, ehi-

tustöid teeb peatöövõtja AS TREV-2 Grupp.

Spordirajatis valmib 2021. aasta sügiseks. Tööde omanikujärelevalvet teevad Pikk Silm OÜ ja Ösel Consulting OÜ. Seoses ehitustöödega palume olla tähelepanelikud Sõmeru põhikooli ümbruses liikudes.

Jüriöö märgutuled liikusid raudruunadel üle Eesti

Eelmise sajandi alguseni oli just jüripäev meie esivanemate tähtsaim püha. Nii kutsus Ajakeskus Wittenstein taas inimesi pöörduma tagasi oma juurte juurde, süütama kodudes märgutulesid ja väärtustama maarahva traditsioone, mis on aidanud Eesti rahval rasked ajad üle elada. Motoklubide eestvedamisel jõudis Paides süüdatud märgutuli Eesti suuresse keskustesse. Meile valda, Uhtnasse, tõi Rakverest tule vallavanem, süüdates sellest külaplatsil meie oma märgutule, lootuses, et see annab kaitset ja jõudu vastu pidada.

Aitäh, MTÜ Uus Uhtna, kaasa loomast.

Jüriöö.

FOTO JAANA KANGRO

Külaselts pidas sünnipäeva

19. aprillil kohtusid Ubja küla keskuse õuel kaetud kohvilaua taga seltsi toimekad tegelased. Numbreid liites ja erinevaid elusündmusi juurde pookides saadi sünnipäevalapse vanuseks 12. Samal päeval tähistas samas hoones tegutsev noortekeskus oma 16. sünnipäeva.

Seltsi eestvedaja Merli Tammemägi tänas kohtunud, meenutas põgusalt möödunud aastaid. Vallavanem Maido Nõlvak tõi sünnipäevakingiks kogumiku Virumaa viguriga lugudega, lootuses, et see inspireeriks kirja panema ka Ubja seotud lugusid.

Avalikus vestluses koorus välja nii Merli kui ka teiste Ubja elanike mure oma kodukandi tuleviku pärast. Õhku jäid küsimused: Kuidas saada teada külaelanike soove ja unistusi? Väga-väga oodatakse külaseltsi juurde uusi liikmeid, kellel ka soov külale oma panus anda, märgata ja hoolida. Mida teha, et küla keskusest saaks taas KÜLA KESKUS? Tähtpäeva kinnituseks ja erilise aja meenutuseks istutati külamaja esisele platsile must mänd – *pinus nigra*, mis on kliima ja mullastiku suhtes vähenõudlik ning rõõmustab oma rohelusega möödujaid.

SIRJE REBANE

Meeldiv hobi pensionipõlveni välja

SIRJE REBANE
kaaskirjutaja

„Aastal 2020 oli väga hea aeg oma hobiga rohkem tegeleda. Seda soodustas kevadine karantiin mis andis õppimise kõrvalt aega meelepäraste tegevuste jaoks.“

Selliselt kommenteeris oma Sõmeru keskusehoone klaasakendele väljapanud fotonäitust Uhtna kooli 9. klassi poiss Paavo Basmanov, lisades, et ...

„Kevadvaheajal käisin ma igal päeval kuskil matkamas. Võtsin üksi ette ka pika jalgrattamatka Toolse ordulinusesse. Sellel päeval sõitsin kokku 60 km, aga asi oli seda väärt, sest sain ilusad pildid luikedest ja paljust muust.“

Vestluses Paavoga selgub, et loodusfotograafiaga tegelemine sai alguse lihtsalt ilusate asjade ja nähtuste püüdmisest

Paavo Basmanov oma esimese isiknäituse avamisel. FOTO SIIRI SAARMETS

nutitelefonil. Teadlikumaks läks asi 2019. aasta sügisel, kui noormees sai päris kaamera.

„Alati kui on plaan kuhugi huvitavasse kohta minna, kas siis perega, isepäi või matkagrupiga, on mul kaamera alati kaasas. Ma ei tee seda ainult enda huvi pärast, vaid ka teiste jaoks. Pildid laen alati oma facebooki lehele. Nii saavad kaaslased samuti

näha nii toredaid hetki kui ka huvitavaid detaile.“

Paavo on veendunud, et sellise hobiga tegelemine on avardanud ta silmaringi, pannud suuremat huvi tundma looduse ja matkamise vastu, õpetanud hindama hetki ja nõudnud oma oskuste täiendamist.

„Olen ise uurinud netist erinevaid nippe ja õppinud iseseisvalt oma fototehnikat kasutama. Soovitusi, mida

pildistada, on antud matkadel, kus teised märkavad midagi, mida ma kohe ise ei näe. Toredaid fotosid on palju, igal neist oma eel- ja järellugu ja fotograafide peavad kõik tema pildid meeldima, muidu poleks see hobi huvitav.“

Samuti andis Paavo lubaduse sellel alal ka jätkata ja

ehk isegi pensionieani valitud hobile truuks jääda. Algas on igatahes paljutöötav – loovtööna valminud fotonäitus rõõmustab silma ja südant.

Neile, kes näitust pole veel külastada jõudnud, soovitan soojalt – minge ja vaadake ning positiivne elamus on garanteeritud!

Fotograafi valik. Pilt on tehtud aasta tagasi kodukandi metsas. See oli kiirelt tabatud, kuigi orav oli piisavalt julge, et edasi poseerida. Viskasin talle värske käbi, kuid loomake vaid kiikas selle poole ja nosis oma vana käbi edasi. Pildi saamise hetk oligi see, kui talle käbi viskasin.

VALLAVANEMA VEERG

Valla areng ja tulevikuvision on meie enda teha

MAIDO NÕLVAK
vallavanem

Käesoleva aasta esimesel poolel kogume häid mõtteid ja ettepanekuid valla arengukava muutmiseks ja täiendamiseks. Märtsis ja aprillis toimus esimene ideekorje erinevatelt valla sihtgruppidele. Oleme valla kehtivale arengukavale teinud hulgaliselt täiendusi ja muudatusi. Mais vaadatav selle üle volikogu erinevad komisjonid ning juunis on plaan muudatusi tutvustada avalikul arutelul. Augusti lõpuks on soov täiendustega valla arengukava kinnitada. Mai- ja juunikuu jooksul on kõigil soovijatel võimalik oma ideid ja mõtteid muudatusteks ja täiendusteks saata arendusjuhile või volikogu komisjonidele. Annan siinjuures väikese ülevaate, milliseid täiendusi oleme juba lisanud ning millistes valdkondades on teie mõtted eriti oodatud.

Järgnevatel aastatel on soov investeringutele lisaks olulist tähelepanu pöörata teenuste disainile ja arendamisele. Sotsiaalvaldkonnas soovime suuremat tähelepanu pöörata ennetustööle, et vähendada elanike sattumist toimetulekuraskustesse. Tulemuslikum on tagajärgi ennetada kui nendega hiljem võidelda. Sellega vähendame oluliselt ka vaimse tervise riske.

Kogume ideid ja mõtteid, kuidas COVID-19st tingitult kohalike inimeste elu võimalikult hästi korraldada. Selge on see, et peame ka tulevikus arvestama pandeemiaga ja ei saa paljusid asju siseruumides teha. Seetõttu on mõte koolide ja noortekeskuste juurde luua väliõppealasid, mida saavad kasutada nii koolid, noortekeskused, huvialaringid kui kogukonnad. Teine idee on luua kogukondadega koostöös RMKle sarnaseid grillimisvõimaluse ja varjualusega puhkekohti. Asukohtade valikul ootame mõtteid kogukondadelt.

Oleme alustanud valla haridusvõrgu analüüsi ja korrastamisega. Soov ei ole ühtegi kooli sulgeda, vaid otsida igale koolile oma eripära, et tagada koolide jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime piirkonna teiste koolidega. Samuti soovime omavahel siduda formaalhariduse mitteformaalharidusega – õppimine praktiliste tegevust kaudu, mis tähendab rohkem koostööd hariduse, huvihariduse ja noorsootöö vahel. Mitmekesisustame ja tugevdame vallasiseset huvihariduse andmist, et avardada laste ja noorte maailmapilti ja teadmisi, arendada nende oskusi ja loovust ning hoida neid eemal tervist ja tulevikku kahjustavatest tegevustest.

Oluline on luua noortele suunatud vaimse ja füüsilise tervise programme ning neid ellu viia. Uhtna kogukond on oma ettepanekud esitanud. Oleme juba arengukavva lisanud järgmised soovid: Uhtna alevikku Kunda jõe äärde supluskoht võimalusel ujuksillaga; rekonstrueerida Uhtna kooli juures asuv staadioni maja, eesmärgiga luua konverentsiruumid kogukonnale; Uhtna alevikku rajada koorte mängu- ja jooksuplats (eeldatav asukoht lauluväljaku vaheline ja Silla 9 maja tagune maa-ala).

Valla areng ja tulevikuvision on meie enda kujundada. Mida rohkem on valla kogukonnad ja inimesed valla tegevustesse kaasatud, seda parema tuleviku ning arenguvõimalused me suudame tagada.

Ikka pea püsti

HANNALIISA REBANE
Rakvere valla noortevolikogu esimees

Hetke olukord on keeruline kõigile, kuid eelkõige noortele, kes on püsimatud ning soovivad tihti vaheldust hallist argipäevast ja kurnavast distantsõppest. Lihtne on langeda mugavustsooni – olgu selleks siis mõnus diivan, mille vedeleda või hoopiski mõni ekraan, mille taga aega veeta. Vabandusi, et mitte mugavustsoonist välja astuda, on lihtne leida, kuid hetkel tuleb leida võimalusi, kuidas olukord enda kasuks tööle panna. Ka noortevolikogu on oma töö vastavalt olukorrale ümber korraldanud: meie koosolekud leiavad aset internetis ning märtsi lõpus korraldasime noortevolikogu esimese sünnipäeva puhul maastikumängu, mida oli võimalik mängida kõigis valla kaheksas kandis.

Noortevolikogu soovitab eakaaslastel nautida kevadet ning ennast liigutada, sest see teeb olemise veel eriti mõnusa. Aktiivne eluviis aitab hoida mõtted selgena, tõstab meeleolu ning parandab füüsilisi võimeid. Liikumine on hea vahendus õppetööle ja see võiks olla meie kõigi igapäevane harjumus. Positiivne näide sellest on Uhtna kool, kus Liikuma kutsuva kooli programmi raames on korraldatud koolipere seas toredaid võistlusi, kus tublid liikujad ka esile tuuakse.

Teatavasti on terves kehas terve vaim, mistõttu tuleb vaimu eest eriti hoolt kanda. Muude ja pingete kuhjumisel on stress kiire tulema. Leia mõni hetk ning räägi nendest oma lähedaste või psühholoogiga, nemand on toeks ja abiks igas olukorras. Abiks on ka puh-

kus, mida ei tohi unustada – uni ja pausid mõttegevusest aitavad hoida sind õigel real. Noortevolikogu on igati avatud ettepanekutele, kuidas praegust aega põnevamaks ja lõbusamaks muuta, lisaks võib meie poole pöörduda ka rõõmude ja muudega, mida vähegi jagada soovite. Üheskoos leiame kindlasti lahenduse!

Meiega saab ühendust võtta meiliaadressil rvnoored@gmail.com, Facebookis ja Instagramis @rakverevalla-noortevolikogu.

Soovime omalt poolt positiivsust ning naeru igasse päeva, kuid ka vastutustunnet, et saaksime lähenevat suve täiel rinnal ja ohutult nautida.

PSÜHHOLOOGIA, MU ARM

KAJA ALTERMAN
psühholoogiaõpetaja

Kõik tegevused, tunded, käitumine, isegi võimed on alati harmoonias sinu minapildiga. (dr. Maxwell Maltz)

Vahtra- ja kasemahl on jooksnud, naadi-, nurmenukulehed, karulauk ning maapirni mugulad on ammu mullast võtta, ees ootab võimalisest keetmine. Aed kui apteek ja polegi vaja teha teste – kõik on positiivne! Naaber ulatas aprilli lõpus üle aia mullu mahapandud porgandeid, mis just-just maast võetuna olid ikka veel magusad ja mahlased. Tomatitaimed aknalaul on beebieast murdeikka sirgunud, õpin teist (kriisi) kevadet tomatikasvatuse põhitõdesid. Varahommikune linnusädin viib une ja päike kutsub välja. On käes tõeline õuesõppe/toimetamise aeg, kus kõikide meeltega saab kogeda kasvamist ja arengut. Millised võimalused enesetunde turgutamisel kevad- ja kriisiväsimuse peletamiseks!

Psühholoogiateaduse eesmärk ei ole asju täpselt paika panna, vaid ennekõike osutada hingeelu mitmekesisusele ja variatiivsusele. Igapäevaelus tekib uusi psühholoogilisi tähenduslikke nähtusi aina juurde ja praeguse kriisiaja arengutele mõeldes tõdeme, kui probleemitundlikud on jätkuvalt paljud eluvaldkonnad. Näiteks hariduselu teemad. Kas hoomame, milline tunnete virrvarr toimub lõpuksameid sooritatavate noorte sisemaailmas või kodudes, kus koduõppe perioodil lastevanemate toimetulek on piiri peal? Minapilt on viis, kuidas en-

nast nähakse ja iga eesmärk, mis endale võetakse, peab olema kooskõlas sisemise minapildiga, sest vastasel korral on oht ebaõnnestuda. Loomes ise oma minapilti – enesehinnangut, eneseusk, enesekindlust jne.

Täna loo suund on võetud eneseteadvusele ja eneseteadlikkusele ning enesetunnetusele ja enesetundele – minapildi järgmistele kaasosalistele. Need kõik on omavahel tihedalt seotud. Eneseteadvus (mina tekib teisel eluaastal ja on minapildi vundamendis) on isendast teadlik olemine ning arusaamine enese hingelisest, vaimsest ja füüsilisest olemasolust. Eneseteadlikkuse puhul, mis tähendab tunnetada oma emotsioone, hoiakuid ja väärtusi, ollakse teadlik oma mõjust teistele (läbi oma erinevate rollide), teatakse oma negatiivsete omaduste kontrollivõimet,

hakkab laps enda tegude eest vastutama. Kas enne hakkab ta vastutama oma sõnade või oma tegude eest?

Siinkohal toon ühe meenutuse. Minu noorusaja klassiõde ja sõbratar oli Eve Viilup (Kungur). Meid ühendas luulelembus, kinkisime teineteisele ka omaloomingut (mis siiani alles), mõtisklesime tundemaailma üle. Kui Eve töötas juba televisioonis laulusaadetega, palus ta mul kirjutada lastelauludele sõnu. Olin nõus, kuid ei julgenud oma luuletusi saata. Enesekriitilisus ja ebakindlus olid takistuseks, kui nüüd analüüsin. Minu edev mina kahtseb, sest äkki oleks mõni minu lasteluuletus viisistatud ja praegugi veel laululastel suus. Eve ju uskus minusse! Sellele mõeldes saan alati kehva enesetunde. Kuid ka hetsus on kasutu, on öelnud Artur Alliksaar.

Enesetunne on tervisest ja meeleolust sõltuv üldine kehaline ja vaimne seisund, siin ja praegu.

enesemotivatsiooni sisemisi ja väliseid motive. Arengupsühholoogia järgi on eelkõige aastad 14–21 eneseteadlikkuse kujunemise aeg, teismelise kriisist identiteedikriisini. Eneseteadvuse fenomeni algust seostatakse renessansiajastuga, näiteks on Shakespeare ja Leonardo da Vinci looming (üks neist küsis, kas olla või mitte olla, ja teine maalits Mona Lisa – ajaloo esimese maali, kus kajastub inimese sisemaailm). Imetleme, mõtestame ja interpreteerime nende teostest tulenevaid psühholoogilisi sõnumeid tänaseni oma mina mõistmisega seondunult.

Enesetunnetuse sisuks on sisemaailma tunnetamine koos enda tegevuste analüüsi, hindamise ja oma tegude eest vastutamisega. Lapsevanemad on ikka küsinud, et millal

Enesetunne on tervisest ja meeleolust sõltuv üldine kehaline ja vaimne seisund, siin ja praegu. Halb enesetunne vajab terapeutide arvates kohest leevendust, kestevasatuuju aga sihikindlamat enesega tegelemist, sest see võib olla depressiooni algus. Halva enesetundega kaaslane on tihti ka noriv või õelutsev ning psühholoogidel on teada, et teisi kiusabki just see, kellel endal on halb olla. Inimene ei tule alati sisemaailma probleemidega ise toime, on vaja abi. Nii nagu valutava hambaga arstile minek ei ole häbi, vaid kõik spetsialisti juurde on ainuõige tegu.

On vaja ressursse (teadmisi, oskusi, aega, kohta, energiat, materiaalseid võimalusi, kaepäraseid telefoninumbreid) enda toetuseks. Meis on justkui kolm musketäri, kelle

deviis on „Üks kõigi, kõik ühe eest!“. Ja see neljas musketär oled sa ise, kes juhib nii, et su keha, hing ja vaim sinus tasakaalustuksid. Näiteks, kui õppides vaim väsib, tuleb füüsilisel ja hingelisel minal appi mina – värske õhu kätte liikuma, lemmikutega tegelema jms. Igapäev tasuks teadvustada isiklikku tarkvara, mis toimib hästi tasakaalutuse perioodidel. Tean, lihtne öelda, sageli raske teha.

Antiikajast juba on teada lause: „Tunne iseennast“. Vaimse tervise juured ulatuvad vist sinnani. Pakun veel mõned enesetunde virgutajad: mõtle oma headele külgedele ja tunnusta end ise, kui teised seda teha ei märka; ole teadlik oma puudustest, vigadest saadud kogemusi kasuta tulevikus positiivselt; õpi sündmusi mõttes läbi harjutama, see maandab ärevust ja kasvatab eneseusk; meedia tujurikud uuedised võib klõpsuga sulgeda; inimesele on kingitud lapsemeelsus ja miks mitte seda kasutada – mängi, uudishimutse, mõistata, üllatu... Tore on laul Veduri juht: „Ise ähin, ise puhin, ise oma rongi juhin, ise olen reisija...“. Enesehumor tuleb alati kasuks ja teeb leplikumaks ebameeldivuste suhtes. Hea lugeja, sinu siiani toimivatele heaolu virgutajatele saab uusi juurde katsetada ja õnnestumisi lisada isiklikku tarkvarasse!

Minapilt kontrollib, mida suudad ja mida mitte ning seetõttu minapilti terviklikkuse säilitamine selles murelikus maailmas on asja väärt. Psühholoogivaldkond on põnev. Ühelt poolt võttes on kõik loogiline ja lihtne – tavapsühholoogia seisukohalt võiksime kõik vähemasti iseenda psühholoogid olla. Kuid teisalt on meiega toimuv piisavalt keeruline, sest ainuüksi juba enda mina (ego) mõistmisel ja suunamisel tuleb tõsiselt pingutada.

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2,
SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262, 325 7740
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevald@sonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Sõmeru valla sünnipäeva tähistati autoorienteerumisega

SIIRI KOHVER
spordi- ja tervisedenduse spetsialist

9. aprillil toimus endise Sõmeru valla 29. sünnipäevale pühendatud autoorienteerumine „Teistmoodi pühapäev – 10 aastat hiljem“. Vihma ja tugevat tuult trotsides startis 22 võistkonda. Ekipaazid said vahetult enne starti kätte võistlusdokumendid (sh rajakaardid) ja kontrollaja. Nelja tunniga tuli leida ja läbida võimalikult palju kontrollpunkte (kokku 34). Esimesed võistkonnad startisid 14.00 ja viimased peale tööpäeva lõppu. Nii oli ka finišeerimise aeg erinev – 16.00 kuni paar minutit enne 21. Finišipaik täitis ekipaazide saabudes rohkete positiivsete emotsioonidega. Raja läbimine pani proovile nii masinad kui ka inimsuhted ning pakkus osalejate sõnul rohkelt avastamisrõõmu ning närvikõdi. Proovile pandi osalejate tähelepanu, orienteerumisoskus ja kannatlikkus.

Kontrollpunkt loeti läbituks, kui oli täidetud legendis järgitud nõue. Iga kontrollpunkti väärtus oli 100 arvestuspunkti. Arvestuspunktid jagati kontrollpunkti külastanud võistlejate vahel. Võitjateks osutusid enim punkte kogunud võistkonnad. Autoorienteerumise „Teistmoodi pühapäev – 10 aastat hiljem“ auväärsele III kohtale jõudis võistkond Melnikad, II koha saavutasid Pesukotid ning I koht kuulus Vaeküla võistkonnale. Palju õnne võitjatele! Kohtume juba järgmistel orienteerumismüistlustel!

Aga mis siis, kui selle uuesti teeksite?

Piret Laidroo MTÜ Sõmeru Start: Pikalt märtsis koduseinte vahel viibides ja riieleid koristades avastasin 2011. aastal MTÜ Sõmeru Start poolt Sõmeru vallas läbi viidud autoorienteerumise materjalid, kõik kenasti järjestatult. Aga mis siis, kui selle uuesti teeksite? Käisin mõtte välja vallavanemale, kes selle kohe heaks kiitis ja nii kiire ettevalmistus algas. Vana rada läbi sõites oli põnev näha, kui palju on selle ajaga muutunud – raja äärsetes majapidamistes käib vilgas elu, puid on maha võetud, maalapid on haritud, leidub kariloomi jne.

Ilm võistluspäeval pakkus elamusi, võistluse alguseks kattus taevast tinahallide pilvedega ja tuul tugevnes, hakkas ka vihma sadama. Põlluteed muutusid poriseks, mõni rajalõik oli isegi veel lume all, kuhu mõned ekipaazid kinni jäid ja sealt teiste abiga välja pääsesid.

Rajatähiste ülespanek, rajameister Mart Laidroo ja Siiri Kohver.

FOTO PIRET LAIDROO

Aitäh kõigile, kes kaasa aitasid, et see vahva sõit taas kord toimuda sai! Loodame peagi korraldada ka autoorienteerumise teise etapi – joonorienteerumise.

Keera kaart õiget pidi ette!

Perekond Neuhausi emotsioonid võistlusest: Abikaasa pakkus välja, et läheks õige autoorienteerumisele „Teistmoodi pühapäev – 10 aastat hiljem“. Suurtükiväe reservohvitserina on igasugune kaartidega seonduv mulle põnev, rääkimata sellest, et autoga sõitmine on tohutult teraapiline ja rahustav. Olin kohe nõus. Autoorienteerumisest ei olnud mul õrna ainugi, aga kui keeruline see ikka olla saab. Kaardid käes ja minek. Mulle üllatusena arvas perekonna kael, et tema loeb kaarti ja mina sõidan. Kuna ka argipäeval on see nii, et mina arvan roolivat, aga abikaasa roolib tegelikult, siis mulle sobis. Mõnus ja mugav. Nõus! Ei suutnud siiski endasse jätta kohe alguses tohutut tarkust ja surusin läbi esimese idee võtta kaugeimad punktid esmalt – hunt kodu ümbert ei murra! Abikaasa on väga süsteemne ja ratsionaalne. Juba numbristas lehekülgi, vedas jooni ja ringitas punkte. Täielik proff! „Kahe tunniga on need punktid võetud nagu nipsti!“ mõtlesin endamisi. Esimene punkt läheb suhteliselt valutult. Teine punkt: „Kuhu keeran?“ „Sõida seni, kuni tuleb hea tee ja siis paremale.“ Mis hea tee, mõtlen endamisi. „Kogu aeg on hea tee. Siit?“ „Ma ei tea. Kas mingit teist head teed ei olnud?“ „No sa oled ju ise kõrval. Ei olnud ju!“ „See ei tundu õige.“ „Las ma vaatan ise kaarti,“ pean vajalikuks juhtimine üle võtta. „Sina sõida!“ ei nõustuta sellise riigipöördekattega. „Aga sina siis loe kaarti nii, et saad aru, kus olemel!“ „Sina sõida, ma saan kõigest aru!“ „Ei saa ju! Põõra kaart õiget pidi ette!“ „Ära õpeta. Jäi jutt, et sina sõidad! Oota, sa keerasid ikka valest kohast!“ „Mis

mõttes? Ma keerasin sealt, kust ütlesid!“ „Valesti keerasid!“ „Mis mõttes valesti – sina ju pidid kaarti lugema ja mina sõitma?“ „Nii, keera sinna!“ „Sealt ju ei saa!“ „Saab küll, kaart näitab!“ „Aga ma ju tean, et sealt ei saa. Ma olen sealt sõitnud. Vaata veel.“ „Oota siis.“ „Mida ma ootan? Sõidan ju teeotsast mööda.“ „Ma ei saa nii ruttu ju!“ „Keera kaart õiget pidi ette! Nii, et sõidu suund oleks üles.“ „Ära õpeta! Mul ongi õiget pidi – põhja suund on üleval. Ma olen harjunud nii.“ „Siis oled valesti harjunud!“ „Sina tegele oma asjaga ja sõida!“ „Kui sa kaarti lugeda ei oska, siis pean ju õpetama! Kui sa peaksid minu patareisi olema, siis laseksid suurtükiväe omadele kaela!“ „Tead, ole vait!“ „Okei, ma ütlen siis midagi!“ Vajutan pidurit ja ootan. „Miks sa seisma jäid?“ „Ootan, kuni sa aru saad, kus me olemel.“ „Ma saangi aru. Kuule, vaata, me olemel siin. Olemel või?“ „Ma ei ütle midagi – sa pidid ise tark olema!“ „Vaata nüüd ja ära jonna!“ „Mina ju ainult sõidan, sina ütlen kuhu!“ Pinges kasvab. Kõrvalistuja uks läheb lahti, Abikaasa tormab juhi ukse juurde ilmse kavatsusega võtta rool ja kupatada mind kaarti lugema. Aga jonna jätkub mõlemal – klõpsti uks kinni: „Kui tahtsid kaarti lugeda, siis loe!“ (tunnen ennast rahulolevalt. Said nüüd, sa kange juurikas!) Lapsed, kes krõbistavad tagaistmel porgandeid, on kivistunud – sellist teatrit pole ammu nähtud. Värske õhk väljas kaardilugejale ja mõttepaus sees autojuhi teevad mõlemale head. Umbes kümne minuti pärast sõlmitakse vahele. Vabanemine on füüsiliselt tajutav – auto täitub naeruga. „Oleme ikka klounid,“ mõtleme abikaasaga samaaegselt. Ja naerame. Järgnevad kolm tundi mööduvad lennates. Mis sest, et hulk punkte jäigi võtmata. Ja mis sest, et keegi oli mänginud sikku – kaart ju näitab, et saab tagant kaudu otse Sõmerule, aga näe, mingi pätikamp on täpselt keset teed toppinud raudteerööpad.

Millal see veel sinna sai?!

Tavaliselt on meie pere pühapäevad voogavalt idüllilised: traditsiooniks saanud pannkoogihommik vanemate juures, ühine jalutuskäik, rännak või mõni nokitsemine, üksmeel ja koosolemine. Mitte ei mõista, kuidas see pühapäev sel korral nii sai minna? Aga võib-olla seepärast, et see polnudki päris pühapäev. See oli rohkem nagu reede moodi pühapäev. Aga seda ütlen ma ainult teile.

Järgmisele väljakutsele läheme targematena

Merli Tammemägi, Moonika Roosileht, Melinda Holm: Miks seda teha uuesti 10 aastat hiljem? Tegelikult, peale kohtade kuhu jõudma pidime, polnud miski sama mis tookord. Aga nalja sai kuhjaga ja just enda kulul. Meie võistlus algas emotsionaalselt paljutöötavalt: Kaardilugeja sai staabis juhised ja roolikeeraja täitis vajalikud paberid. Ilma suurema plaanita kukkusime ringi uhamas ja nn aardeid otsima. Jah, emotsioonid olid vägagi üles köetud kui selgus, et meie kaardilugeja ei talu eriti autosõitu. Nii tuli kaarti ja juhiseid vaadata ning korduvalt teeääres parkida. Olukorra lahendas 13-aastane, kellele kandidadid tuttavad tänu isaga metsas käimistele. Siis hakkas asi paremuse poole minema. Sämi silla juures, kui juhe oli juba täiesti kokku jooksnud, tuli jutuks ajalimiit – 4 tundi! Selgus, et selle olime juba 25 minutiga ületanud. Tõdesime, et võistlus pole mõisa peale, vaid paneme ennast proovile. Helistasime staapi ja viskasime väikse vimka, et olemel vihjet „lehmakonserv“ otsides muda sisse kinni jäänud. Võistluse lõpuks oli antud 21.00. Võtsime ajast kõik ja püüdsime leida nii palju punkte kui võimalik. Võistlus oli superäge. Saime enda kohta nii palju uut teada, kes milleks võimeline ja mis pärlid kellelgi peidus on. Järgmisele väljakutsele läheme juba targematena.

Orienteerudes koolivaheaeg pikemaks

13. aprillil avasid Veltsi kooli õpetajad oma õpilastele ja nende vanematele orienteerumismängu „Liigume reede vabaks“. Eesmärgiks oli läbi õuesõppe ja liikumise saada koolivaheajale üks päev juurde. Üllatus oli suur, kui juba avamispäeva õhtul sumises Päide-Veltsi kergliiklustee rõõmsatest orienteerujatest. Eriti vahva oli taaskohtumine koolikaaslastega, kellega pole kohtunud pea poolteist kuud. Videotunnid pole sellega võrreldavad!

Orienteerumistrada oli avatud kolm päeva. Mängu ajal pidid lapsed rajakaardi abil üles leida 10 punkti, kus olid lahendamiseks eesti keele, matemaatika, inglise keele ja loodusõpetuse ülesanded. Mõne ülesande juures oli info leidmiseks võimalus kasutada QR-koodi. Ühte punkti oli peidetud ka üllatuse luuleline leiukood: „Oled poolel teel, veidike on minna veel. Kui oma üllatust sul saada tahe, sa selle leiad koolihoovist maa ja taeva vahelt.“ (Loovalt püüdis üks mängija üllatust leida batuudil hüpatas – maa ja taeva vahel.)

Lisaks ülesannete lahendamisele oli vaja teekonna läbimisel väga tähelepanelikult ümbrust jälgida ning koguda munakarbi kümnesse auku taimi, samblaid, samblikke, käbisid ja seeni.

Raja pikkuseks oli umbes 3 km, mille läbimisele lähenes iga pere loominguliselt. Seega sai mõni vapram kõndida 6 või 10 kilomeetrit. Kehalise kasvatuse õpetajal Meelisel oli selle üle ainult hea meel.

Tagasiside lapsevanemalt: „Kõigepealt aitäh selle toreda matka korraldamise eest. Meile väga meeldis. Meeldis nii väga, et olime peaaegu kooli juures kui avastasime, et jätsime üllatusmuna puu otsa ja kõndisime tagasi. Meie tänane matk kestis 3 tundi ja kokku üle 10 km kõndimist. Aga väga tore oli. Munakarbi sisust puudub jänsekapsas, sest see lendas suure tuulega oma teed.“

Kõik õpilased said ülesannete lahendamise suupäraselt hakkama. Boonuseks rõõm matkast, tuttavatest nägudest ja välja teenitud puhkusest.

Orienteerumistrada sulgus 15. aprilli päikeseloojangul, kui viimane mänguline käe rõõmsalt maa ja taeva vahel rippuvasse korvi sirutas ja sealt üllatuse leidis.

MARGIT KAARE

Noortekeskused võtsid mõõtu

Teisipäev Arkna noortekeskuses, fotol Arkna noored ja noorsootöötaja ning valla haridus- ja noorsootöönõunik.

FOTO SIIRI KOHVER

19.–23. aprillini toimus Rakvere valla noortekeskuste vaheline 7 võistlus. Võisteldi hüppenõõriga hüppamises, ühel jalal seismises, kükkide tegemises, korvpalli vabaviseses, hüpetes kaugusesse, hularõnga keerutamises, tipu vallutuses. Võistlusest võtsid osa kõik Rakvere valla noortekeskused ja noorsootöötajad. Väljakutses osalesid ka vallavalitsuse töötajad. Saavutatud sportlikud tulemused olid muljetavaldavad – hularõngast keerutati järjest üle 206 korra, hüppenõõriga hüpati minuti jooksul üle 125 korra, ühele jalale seisma jäädigi. Kokkusaamistel värskes õhus jagus lusti ja naeru. Lisaks andis hoogu kevadine koolivaheaeg ja päikesepaisteline ilm. Vahvad videod võistlusest on leitavad Rakvere valla sport FB lehel.

SIIRI KOHVER

Kes on ema?

Austria poeet Pam Brown on öelnud, et ema on naine, kelle sahtlid on pungil täis joonistusi, kirju, isetehtud õnnitluskaarte, vildakaid lihavõttejankusid, savist kasse, diplomeid ja medaleid. Ja keda pole võimalik veenda ainsastki loobuma. Ta on naine, kes oskab teha kümmet asja korraga – ja leida ikka veel aega marraskil põlve musiga ravimiseks.

Tuleb nõustuda ka Leelo Tungla kirjutanduga: „Oma ema lapse silmas kõige targem on, ja parem. Temast kenamat maailmas pole praegu, polnud varem.“

Kohe-kohe on käes emadepäev. Kuna sama autori sulest on ka lustakas kinnitus, mis ütleb: „Midagi lastelt saab siiski ka ema – lasteta ema ju polekski tema!“

Seega uurime seekord hoopis missugused on lapsed emade silmis. Et asi igati aus oleks, alustan endast.

SIRJE REBANE (Kohala)

Õed on, aga õelust ei ole. Triin ja Ragne.

Minust sai ema ühel kenal aprillipäeval, nelikümmend aastat tagasi. Koos Triinuga muutus kogu mu maailm – saabus uus imeline reaalsus, mida täitis vastutus väikese elu eest, rõõm hommikusest naerutusest, käeviipest, esimestest sammudest, pudrulusikast pisikeses pihus ... Poolteist aastat hiljem, koos Ragne sünniga see rõõm kahekordistus. Kahekordistus ka vastutus. Spoke raamatutarkus asendus iseenda kogemusega. Tulid lõputud miks, kodused toimetused, suvepäevad Peipsil, Võrumaa heinateod, lasteaed ja kooliaastad, lahkumised ja taaskohtumised.

Nii need aastad on läinud, aga rõõm on jäänud. Rõõm laste kordaminekutest, Kui ütleksin, et olen nende tegemisi ja valikud kullipilgul jälginud ja pidevalt õpetanud kuidas õige on, siis ma selgelt valetaksin. Ka Triinu ja Ragne elus on olnud kergemaid ja raskemaid aegu, kuid nende valikud on nende omad ja igaüks õpib oma vigadest. Loomulikult olen vajadusel alati olemas.

Olen õnnelik, et mul on kaks toredat tüdruki ja neli toredat lapselast, et vendade vahel valitseb vennlus ja õdede vahel puudub õelus. Olen õnnelik, et mõlemad tüdrukud on leidnud oma tee. Iseasi, kas ma nende valikutega alati nõus olen, aga emana ma lepin sellega. Olen kindel, et oma raja leiavad ka Karis, Kregor, Kender ja Reivo.

Ja kui mina või mõni teine ema tsiteerib Örne 13 Saarepera Almat, a'la „Ei ole küll minu asi, aga ...“, siis usku, selle taga ei ole uudishimu ega soov iga hinna eest sekkuda, vaid sulaselge armastus – emaarmastus.

ENELI BAUMANN (Veltsi)

Eneli Baumann'i rõõmurullid Veltsis.

Arvan, et emaks olemine on suur vastutus ning peidab endas mitut täiskohaga ametit. Samas on see väga rõõmupakkuv roll, täis vaheldust ning lõputut õppimise võimalust.

Kes on ema?

Ühe ema silmis on tema laps alati kõige olulisem ning tähtsaim. Lapsed õpetavad sulle palju, eriti vahetut siirust, mis vahel kaotsi kipub minema.

Mul on kaks väikest tüdruki, kes on väga rõõmsameelsed ning elava loomuga. Nendes on ääretult palju siirust ja hoolivust nii looduse, loomade kui ka teiste inimeste vastu. Nad oskavad välja näidata rõõmu ning kui on põhjust vihastuda, ei jää ka see märkamata. Kindlasti on hetki, kus ma olen emana väsinud, kuid sellegipoolest ei vahetaks ma emaks olemist kunagi millegi muu vastu. Minu tütarde vanusevahe on 5 aastat. Sellest hoolimata on nad väga kokkuhoidvad. Emili (8) hoolitseb oma väikse õe Ellinori (3) eest alati. Ta märkab, kui õe on kurb, selgitab alati välja põhjuse ja võimalusel leiab ka lahenduse. Sama on ka Ellinoriga. Kui tal on ainult üks kommi, siis viib ta selle alati oma vanemale õele. Loodan, et see ühtehoidvus jääb nende vahel kestma kogu eluks.

Emana rõõmustab mind, kui mu lastel läheb hästi nii koolis kui ka lasteaias, see, kuidas nad päeva lõpus mind töölt koju ootavad ning vastu joostes kaela hüppavad.

Oma lastele soovin, et nad kasvaksid tublideks ning teistega arvestavateks inimesteks, et nad märkaksid looduse ilu ning ei unustaks end nutiseadmetesse, vaid teaksid ka missugune on looja päikese värvides taevast ning kui rahustav on mere kohin.

KRISTI KASEMETS (Vaeküla)

Emaks olemise kunsti ei saa koolis õppida ega raamatutest lugeda. Lapse sünd on parim kingitus igale emale. Omad lapsed on alati kõige paremad ja kallimad. Hing on alati rõõmus ja hell, kui mõtlen, et emaks olemine ei ole pooltki nii huvitav ja põnev, kui vanaemaks olemine. Vanaemana on mul rohkem aega tegeleda oma lapselapsel. Tahan olla samasugune vanaema nagu raamat „Vanaema õunapuu otsas“ ning viia ta kõikvõimalikesse toredatesse seiklustesse, mängida temaga ja olla alati olemas. Vanaemaks olemine ongi seiklus, mis on väärt aega. Nagu luuletuski ütleb:

„Väikestel lastel on väikesed peod, väikesed südamed, väikesed teod. Suurtel lastel aga suured teod.“

Kuna minu väikesed lapsed on kodust välja lennanud ja oma teed otsima läinud, siis soovin neile ainult häid ja tegusaid kordaminekuid. Kallile tütrele soovin, et ta soovidepuu kannaks vilja ning ta lõpetaks edukalt ülikooli. Samuti soovin, et ta elus oleks palju rõõmsaid värve. Minu poeg on suhteliselt karm tegelane, aga hoolivust ja armastust näitame üksteisele alati välja. Ükskõik kui palju maailmamerre ojasid ei voolaks, oma emale jääb poeg alati väikeseks pojaks.

Olen alati oma lastele öelnud, et kui libastud ja kukud, siis tõuse alati püsti ning rühi edasi kõrguste poole.

KAIE SALUJÄRV (Ubja)

Emaks olemise juures on nii tõuse kui mõõnu ja alati ei paista päike. Aga kes ütles, et kõik peab olema kerge? Ema kasvab ja areneb koos lastega, see on pidev enesetäiendus ja elukestev õpe. Rõõm on olla ema oma lastele. Ema toetab ja armastab lapsi tingimusteta ja ema suurimaks rõõmuks on ikka tema lapsed. Kui näed nende sirgumist, kasvamist, edusamme ja iseseisvust.

Olen nelja toreda lapse ema ja kahe lapse vanaema. Osad neist on juba pesast välja lennanud ja käivad omi radu. Emanal soovin oma lastele kõike parimat. Eelkõige julgust elada, katsetada uusi asju, olla sina ise, elust rõõmu tunda ja osata olla õnnelik. Laps minu kui ema silmis on isiksus, osake minust ja tore kaasteeline.

Mind rõõmustab, kui mu lastel läheb hästi, nad on oma eluga rahul, õnnelikud, edasipüüdlikud ja ausad enda vastu. Toetan neid igas mõttes.

Kui libastud ja kukud, siis tõuse alati püsti ning rühi edasi kõrguste poole.

Kodused kased ootavad.

Kes on ema?

Olen tänulik oma lastele ja kaasale, et nad on toetanud mind minu enesearengutes ja õpingutes, on saanud kenasti iseseisvalt hakkama ning mind innustanud.

Ma tänan teid, lapsed, et olete olemas, olete mulle kallid!

HELEN KUUSEMÄGI (Eesküla)

Emaks olemine on suur õnn.

Emaks olemine on suur õnn ja samas ka väljakutse, meeldiv elutee ülesanne.

Ema jaoks on suurim rõõm näha oma lapsi õnnelikena ning iga laps on oma ema silmis kõige parem, ilusam ja tublim. Rõõmustab see, et lisaks eelnevale on minu lapsed ka tegusad ja iseseisvad.

Mul on 3 last. Vanim tütar Annabel õpib Tervishoiu kõrgkoolis ämmaemandaks. Samal ajal töötab ta TÜ Kliinikumis onkoloogia osakonnas opijärgse intensiivi õena. Tema valikud näitavad, et ta on väga tugev isiksus. Igaüks ei saa hakkama sellistel erialadel töötamisega. Vabal ajal on ta nagu iga teine noor inimene. Hobiks on tal fotograafia. On edukalt osalenud ka erinevatel konkurssidel.

Vanuselt järgmine on Kevin. Tema õpib Rakvere gümnaasiumis 11. klassis. Ta on reaalkallakuga klassis ja see sobib talle. On tubli õpilane, osaleb olümpiaadidel. Kooliväliselt viib läbi Loovuskoolis Noorte Leiutajate huviringi ja õpib Rajaotsa muusikakoolis kitarri. Vabal ajal tegeleb spordiga. Talvel sõidab jäärada ja suvel naudib rattasõitu.

Pesamuna on Oliver õpib Lasila koolis 2. klassis. Armastab kokkamist. Oma teadmisi käib täiendamas Loovuskooli Mini-kokkade huviringis. Nagu tänapäevane laps ikka, on temagi huvitatud igasugustest arvutimängudest.

Oma lastele soovin, et kõik nende unistused täituksid ja julgustan neid unistama suurelt!

MAILA PERI (Sõmeru)

Maila koos perega.

Meie peres on kolm last – kaks tüdruki (14a, 12a) ja poeg (5a). Neis kõigis on erinevusi, mida proovime kasvatamisel arvesse võtta, kuid ühise joonena näen heatahtlikkust ja hoolivust.

Emanal on suur rõõm vaadata, kui lapsed omavahel koos on ja ühiseid tegevusi leiavad. Kuna vanusevahe vanemate tüdrukute ja väikevenna vahel on suur, siis on tüdrukutest mulle lapsehoidmisel ja kodutöodes palju abi, mis omakorda annab minule emana päris palju vaba aega. Ka koolis läheb tüdrukutel väga hästi, kuigi olen kuulnud neilt etteheiteid, et ootan vahel liiga palju.

Emaks olemist ei saagi ilmselt alati täiuslikult osata, aga on tähtis, et kui eksid, siis ka tunnista seda ja vabandad.

Viimasel aastal, kui oleme palju kodused olnud, olen aru saanud, et meie pere argipäev ongi nende lapsepõlv. On tore reisida ja kodust eemal käia, kuid lõppkokkuvõttes oleneb lapse enesehinnang ja -tunne rohkem sellest, kuidas üksteisega kodus käitume ja igapäevaseid olukordi lahendame. Minu jaoks on tähtis, et kodune õhkkond on sõbralik, toetav ja et lapsed näevad ka ema-isa vahelist lähedust. Kallistame omavahel ilma põhjuse ja tantsime kõik kambaga koos, kui tahtmine tuleb.

Kes on ema?

VIVIKA SAARE (Arkna)

Rõõm on see, et nad saavad oma tegemistega ise hakkama.

Ema olla on rõõm, vastutus, natuke kohustusi, teadmine, et oled ilma tingimusteta kellegi jaoks olemas, vajalik. Minu jaoks ei tähenda emaks olemine laste eest õppimist, ülesannete ega probleemide lahendamist vaid eelkõige olemas olemist, arvestamist, toetamist nende otsustes, mitte sekkumist, kui pole palutud. Olen lasknud neil käpuli olla, et oskaksid püsti tõusmisest rõõmu tunda. Ja õigel ajal vabaks lasknud. Mida varem, seda parem.

Lastega on mul vedanud. Neid on kolm: Timo (30), Marvin (21) ja Lisbeth (13). Kõik nad on iseseisvad, rõõmsad, toetavad, arvestavad inimestega, kes on nende ümber.

Mina pole neid lugema õpetanud. Ütlen ikka, et kui minu lapsed lugema õppisid, siis kustutasin mina 1. klassi õpilaste vihikutest emmede kirjutatud kirjatähti ja hindasin nende värvitud pilte.

Rõõm on see, et nad saavad oma tegemistega ise hakkama. Ma pole pidanud e-koolis näpuga järe ajama. Timo kooliaeg moodus ilma e-koolita, Marvini gümnaasiumi-aastateks ma stuudiumi kasutajaks end ei teinudki ning Lisbethi tegemisi e-koolis haldab ta ise. See on kinkinud meile vabaduse ja usalduse, rääkida nii headest kui halbadest asjadest, oskuse ise oma tegude eest vastutada. Tunnen rõõmu, et saan jälgida nende tegemisi ning arengut, anda nõu, kui seda küsitakse, aga otsused peavad tegema nad ise. Siiani ei ole pidanud pettuma.

Timo on lõpetanud Rakvere gümnaasiumi, Tartu kõrgema sõjakooli, Tallinna tehnikaülikooli ning oli Eesti kaitseväes kapteni auastmes ohvitser. Täna elab Timo Šveitsis, õpib Berni tehnikakõrgkoolis BFH ja töötab Bernis transpordi ettevõttes tiimijuhina.

Marvin on tudeng Tartu ülikoolis. Õpib informaatikat, programmeerimist, tarkvara arendust, mis on loogiline jätk pärast Nõo reaalgümnaasiumi lõpetamist. Distsantsilt see kerge pole, aga Nõos koolis õppides pean ühikaelu fenomeniks juba enda seal õppimise ajast oskust koos teistega koolitöodes erinevaid lahendusi leida, teistega arvestada, probleeme ise lahendada ja oskust abi küsida.

Lisbeth õpib Rakvere reaalgümnaasiumi põhikooli astmes. On iseseisev, valib trennid ja huvihariduse enda sisetunde järgi. Katsetab. Ballett ja kergejõustik paralleelselt polnud tervisele parim kombinatsioon, aga ta õppis ka sellest. Armastab lugeda, küll inglise keeles, aga siiski.

Mulle meeldib, et ta jagab oma kordaminekuid ja ebaõnnestumisi mitte lihtsalt teatamise teel, vaid analüüsib kohe ise, mis õnnestumisele kaasa aitas või miks mõni asi viltu vedas.

Suhtluskanaliks poegadele on tavalise kõne või pildiga WhatsApp'i kaudu. Minul näoamatut pole, seega helistame. Pilte jagame ja aeg-ajalt kirjutame samuti WhatsApp'is. Täna mulle sobib nii, olen olemas, aga mitte kukil, jälgimaks igat sammu.

Soovin neile rõõmu elust ja kaaslastest, et nad teeksid oma ettevõtmisi kirega, väldiks ületöötamist ning oleksid terved ja õnnelikud enda valitud teel.

MARJE LEHT (Karunga)

Ema olemine on parim asi, mis üldse olla saab. Elu ilma lasteta enam ette kujutada ei oska ja ei tahagi. Nad on mulle, meile, kõik ja rohkem veel. Isegi kui nad vahel natuke muret tekitavad, siis pisike naeratus nende näol nullib kõik kordasaadatud väiksed apsud.

Kes on ema?

Püüan olla oma lastele selline ema, kelle juurde nad saavad alati tulla, ükskõik, kas rõõmu või murega ja see meeldib mulle. Minu kui ema suurim rõõm on näha, et mu kallid pärlid on õnnelikud ja neil oleks selline lapsepõlv, mida nad alati heaga meenutavad.

Rullin lahti oma elupärlikee, milles on neli lüli.

Oliver (20), suur Venna, nagu õed teda kutsuvad, on abiks ja toeks oma õdedele ja mulle. Kui õdedel on mingi mure, siis proovib ta neid alati aidata. Hetkel õpib Tallinna ülikoolis, esimesel kursusel, IT-ala. Ta on oma eriala valikuga väga rahul, kui sellest räägib, siis silmad säravad. Ta on väga edasipüüdlik, abivalmis, kindlate sihtidega ja enesekindel noormees.

Mariken (14), õdedest vanim, õpib Lasila põhikooli 8. klassis ning on vaikne, tagasihoidlik, kohusetundlik ja tõsine neiu, kellele meeldib väga joonistada. See on tema kirk. Juba väikesest tüdrukust peale tahab ta saada moekunstnikuks. Teda on alati huvitanud mood ja rõivad ning tema jaoks on väga tähtis, milline ta välja näeb.

Keskmine õde Marleen (11) on samuti Lasila põhikooli neiu. Tema on väike energiapomm ja Plärlära Leenu, hüüdnimega lihtsalt Leenu, kellel on väga elav kujutlusvõime ja kes suudab rääkida igast väiksest asjast tunde. Lisaks meeldib Marleenile akrobatika. Ta võib karata, hüpata ja igasugu trikke teha hommikust õhtuni ja tema sooviks saada koreograafiks. Veel meeldib tüdrukule väga meisterdada ja käelisi asju teha ning on lihtsalt üks suur rõõmupall.

Minu elu pärlikee.

Pesamuna Eleonor (8) õpib samuti Lasila koolis ja on issi sõnul emmesse – kohusetundlik, nõuab õiglust taga, hästi rõõmus ja abivalmis ning kõik peab olema korras. Armastab väga joonistada ja tahab saada kunstnikuks või lauljaks. Minu rõõmuks oskab ta alati arvestada ka teistega. Näiteks poest kommi või jäätist valides tuleb ta alati nelja kommi või jäätisega tagasi. Kuna ta on meie väike emme, meeldib tüdrukule väga nukkudega mängida. Neid ta kannab kaasas nii õue mängima minnes kui ka poodi ning tema jaoks kõige unnum beebi magab öösiti ta kaisus. Eleonor on meie peres kõige suurem kaisutaja ja kallistaja ning üldse selline hell ning armastav plikatirts.

Soovin oma lastele seda, et nad oleksid õnnelikud, et nad teeksid enda jaoks kõige paremaid valikuid, oleksid terved ja alati rõõmsad ja et nende ka kõige pisemad unistused saaksid teoks.

Lood pani kirja SIRJE REBANE

Sõmeru koolipere tegi haiglatöötajatele üllatuse

Sõmeru põhikool korraldas märtsi lõpus heategevusprojekti, mille eesmärgiks oli märgata, tänada ja toetada Rakvere haigla COVID-osakonna töötajaid. Projektiga said liituda kõik huvilised koolist ja väljastpoolt.

Annetajate abil pani kool kokku tõeliselt rikkaliku ja luksusliku tervisetoodete paki, mis oli peaaegu 100% eestimaine ja öko. Tervisepakiga panime kaasa ka lilleilu, mille loojaks oli Seminari lillepood.

Lapsed ja noored andsid oma panuse kaartide, joonistuste ja meisterdustega, millele lisati tänusõnu ja häid soovide.

Projekti eestvedaja, õpetaja Kadri Mark avaldas lootust, et kingitus pakub haiglatöötajatele ühe korraliku energia- ja vitamiinilaengu pikemaks ajaks. „Loodame, et suudame nende päeva tuua killukese rõõmu ja anda neile jaksu ja motivatsiooni oma tööd jätkata,“ lisas õpetaja ning palus edasi öelda ka siirad ja sügavad tänusõnad kõikidele projekti toetajatele.

Pakk anti haiglatöötajatele üle 1. aprillil. Toetajate nimekirja ja pilte saab näha kooli kodulehel ja FB.

FOTOD KADRI MARK

Tõestuseks, et heategu kannab endas väge, on patsiendilt saadud sõnum: „Olen seda pilti siin Rakvere haigla COVID-osakonna palati seinal kaks päeva vaadanud. Täpselt minu voodi ette see toodi ja täna jaksasin minna lugema, et kes ja mis. Imelik, aga see pilt mõjub väga hästi. Vaatan pilti ja rahu tuleb. Aitäh!“

Nende armsate kevadlilled autorid on meie 3. klassi õpilased.

Kaitsevägi korraldab 17. maist kuni 4. juunini õppuse Kevadtorm 2021

FOTO: KAITSEVÄGI

Õppuse põhitegevus toimub kaitseväe keskpõlvkonnas ja teistel kaitseväe ning Kaitseväe harjutusaladel ja nende lähimbruses Põhja- ning Kesk-Eestis. Samuti korraldatakse osa õppusest Hiiumaal.

Õppusel harjutab kaitsevägi erinevate tasandite staabitöö protseduure ja kaitseväe, Kaitseväe ning liitlasüksuste koostööd kriisi ja sõjaaja olukorras. Samuti kontrollitakse õppusel üksuste valmisolekut lahinguülesannete täitmiseks.

Kaitsevägi rakendab õppuse korraldamisel koroonaviiruse levikut takistavaid meetmeid jälgides hügieeni hoidmise reeglite täitmist ja kasutades võimalikult palju kaitseväe harjutusalasid. Õppusel osalevad ainult haigustunnusteta teenistujad, keda nakatumise kahtluse korral testitakse ja vajadusel isoleeritakse.

Õppuse perioodil liigub üle Eesti tavapärasest rohkem kaitseväe ja liitlaste tehnikat, mistõttu tuleks Kevadtormi vältel olla liikluses veelgi tähelepanelikum ning jälgida muudatavaid liikluskorraldusi. Samuti kasutatakse õppuse ajal tavapärasest rohkem lennuvahendeid.

Kaitsevägi annab endast parima, et kasutada õppuse alasid heaperemehelikult ja mõjutada võimalikult vähe õppuse ajal tavapärasest argielu.

Õppusega seotud küsimuste korral kontakteeruge kaitseväe tsiviil-sõjalise koostöö (CIMIC) spetsialistidega numbril 53 012 852 või aadressil kevadtorm@mil.ee

Kevadtorm on kaitseväe iga-aastane õppus. Esimene õppus Kevadtorm korraldati 2003. aastal.

EESTI KAITSEVÄGI

Igapäeva termin – vaktsineerimine

ANNIKA AASA
toimetaja

Ei möödu päevagi, kui ei kajastu meedias sõna vaktsineerimine. Milline on olukord aprillikuu viimasel nädalal meie vallas, uurisin Sõmeru tervisekeskuse perearstilt Rita Uuetalult.

„Kuu alguses saime võimaluse tellida 240 doosi Astra-Zeneca vaktsiini, mille kõik viimse doosini ära süstisime. Kokku oleme selle kuu jooksul vaktsineerinud 600 inimest (neist osa kahe doosiga) ja märtsikuust alates on vaktsiinist saanud 736 inimest. Kahe doosiga ehk täisvaktsinatsioon on saanud 372 inimest. Sõmeru perearstikeskuses on vaktsineeritud peaaegu kõik üle 60-aastased inimesed, kes vaktsinatsiooniga nõus olid. Kui keegi üle 60-aastastest on ümber mõelnud ja tahab vaktsineerida, või pole teda telefoni teel kätte saadud, siis andku sellest teada, koostame nimekirju järgmise vaktsineerimise ajaks. Kui kõik riskigrupi inimesed on vaktsineeritud, saavad võimaluse nooremad. Praeguseks pole veel teada antud, kuidas edasine vaktsineerimiskorraldus toimuma hakkab. Kas tulevad vaktsineerimiskeskused või jätkub vaktsineerimine perearstide juures – sel juhul anname teateid oma kodulehel,” selgitas Uuetalu.

Kui vallas toimetatakse vaktsineerimisega nagu plaan ette näeb, siis kahjuks on see teema kütnud ühiskonnas laiemalt väga suuri kirgi ja viinud lausa inimesed Toompeale meelt avaldama.

Kuidas suhtuvad aga meie valla inimesed vaktsineerimisele? On nad saanud juba oma

sutsud kätte, vajas see otsus palju kaalumist, mõjutasid seda ühiskonnas tekkinud vastakad arvamused. Milline on parim viis oma hirmudest üle saada, uurisin meie valla inimestelt.

Margit Lichtfeldt (valla sotsiaal-, tervishoiu- ja elanikkonnakaitse komisjoni esimees, Uhtna kooli sotsiaalpedagoog ja Uhtna elanik)

Mina olen vaktsineeritud kahe doosiga, digiloos on vaktsineerimisepass ka juba olemas. Olen ravimite usku ja usaldan arste ning teadlasi, sellepärast ei kõhelnud ma kordagi. Ühiskonna arvamus mind ei mõjutanud, kuigi alguses siiski lugesin neid. Minu kaaskondlased enamasti on lasknud ennast vaktsineerida või on süsti ootel, ainult mõned tuttavad ei ole soovinud seda teha. Aga igapähele jäägu oma arvamus. Mina soovin, et ühiskond taas lukust lahti saaks, tahaksin reisida ja elu nautida. Hirmudest on kõige parem lahti saada lugedes teaduspõhiseid artikleid, küsides nõu oma perearstilt, usaldades meie virolooge. Enamus minu kolleegid lasid ennast vaktsineerida, mõni võttis küll natuke pikema mõtlemisaja, aga põhimõttelisi vastaseid meie kollektiivis ei ole. Kuigi me arutasime ka antud teemal, sest meedia surve ja sealt tulev info tekitab natuke kõhklusi ja segadust. Kardeti ka vaktsiini kõrvalmõjusid. Minul neid ei tekkinud ja nagu ka sotsiaalmeedias levis, siis huumoriga öeldult – kiipi ei pandud ja koon kah ette ei kasvanud.

Helle Pajula (Uhtna hooldekodu tegelusjuht, eakate eest seisja, Näpi elanik)

Olen vaktsineeritud kahe doosiga. Kui kerkis päevakorda vaktsineerimise vajadus, oli minu esimene vastus – ei

tee. Iga uus asi vajab seetmist, nii ka mina mõtlesin hoolega läbi selle protseduuri plus- ja miinused. Pidasin nõu meedikutega, keda ma väga usaldan ja austan, ja langesin otsuse vaktsineerimise kasuks. Olin teadlik, milliseid ränki tagajärgi võib kaasa tuua koroonasse haigestumine. Kui teadlased on kinnitanud, et üks pääsetee on vaktsineerimine, siis kaotada polnud ju midagi. Pealegi tahtsin ma pingevabalt ka oma tööd hooldekodus edasi teha. Töötamine vanuritega on mulle antud kriisi olukorras omamoodi teraapia, sest aitas vältida isoleeritusest tekkivat masendust. Kasu oli mõlemapoolne. Ka hoolealustel ja nende omastel on olnud see aeg väga raske, sest suhelda on nad saanud põgusalt, valdavalt telefoni teel või distantstsilt (rõdult). Olen tänulik neile kõigile kannatlikkuse eest piirangutest kinni pidamisel!

Kui keegi on põhimõtteliselt vaktsineerimise vastu, siis on see tema isiklik arvamus ja ka seda tuleb arvestada. Toompeale protesteerima minek ei ole minu arvates demokraatia väljendus, vaid lugupidamatus nende inimeste vastu, kes südamega oma tööd teevad ja meie elude eest võitlevad.

Kristofer Kõrre (valla noortevolikogu aseesimees, Sõmeru elanik)

Mina olen seisukohal, et vaktsineerimine on vajalik vanema põlvkonna kaitsmiseks ja nende tervise hoidmiseks. Nakkuse tagajärjel haiglasse sattumisel ja tervise hääbumisel on rohkem ohustatud eakad. Kahjuks paljud nooremapoold inimesed himustavad saada vaktsineeritud selleks, et pääseda reisima. Leian, et see on vastutustundetu tegevus. Esmatähtis võiks kõikide inimeste jaoks olla oma eakate memmede ja taati-

de hoidmine ning vaktsiinid tuleks esmalt jagada neile. Meie, noored ja terved organismid, suudame sellega paremini ja edukamalt toime tulla, seega ei kiirusta ma ennast vaktsineerima.

Keio Soomelt (kultuuri eestvedaja, Arkna elanik)

Olen vaktsineeritud. Ootasin kutset pikisilmi, telefonikõne saabudes korraldasin koheselt oma päeva ümber, et vaktsiin võimalikult kiiresti kätte saada. Olen alati olnud vaktsineerimise poolt, seda juba enne praegust pandeemiat. Olen lasknud endale teha gripivaktsiini, puugivaktsiini jne. Tegemist on minu jaoks elementaarse sammuga. See, et tekib grupp vastaseid, oli ette prognoosiv. Samuti see, et sedavõrd laia pandeemia puhul on ka vastaseid rohkem. Mõistan inimesi, kes pelgavad, kuna olukord on keeruline ja infot väga palju. Paraku on mul raske aru saada inimestest, kes levitavad erinevaid vandenõuteooriaid. Kohati on need sedavõrd absurdsed, et pole enam isegi naljakas. Minu kaaskondlased on ka kõik kas juba vaktsineeritud või siis vaktsiini ootamas. Mingeid vastuolusid pole olnud. Paar sugulast on küll küsinud minu arvamust ja olen neid julgustanud vaktsineerima. Kuna meie peres on ka inimesi, kes on haiguse väga raskelt läbi põdenud, siis ilmselt on see mõjutanud vaktsiini toetama. Näha väga lähedalt, kuidas sulle kallis inimene on nädalaid ülikriitilises seisus – see loksutab teatud asjad maailmapildis paika. Hirmust ülesaamiseks pole meil muud võimalust, kui usaldada teadust ja teadlasi. Jah, ka nemad võivad eksida, kuid tõenäosus, et nemad eksivad on tuhandetes kordades väiksem, kui see, et eksivad suvalised „oma peaga

FOTO VAKTSINEERIMINE.EE

mõtledajad” sotsiaalmeedias. Teadlaste ja professionaalsete arstide arvamused, hinnangud ja soovitusel tuginevad faktidele, aastate (vahel isegi sajandite) pikkusele kogemusele ja teadustöödele. Vastaste arvamus tuginevad üldjuhul endaga sama moodi mõtlevate inimeste subjektiivsetele hinnangutele. Minu jaoks on absurdne olukord, kus inimesed usaldavad suvalist varjunime all esinevat Facebooki profiili rohkem, kui oma näo ja nimega teadlast, kes on oma valdkonnas tunnustatud tegija.

Omamoodi kasulik oleks kindlasti tutvuda rõugetevastase kaitsepoekimise ja vaktsineerimise ajalooga. Paarsada aastat tagasi olid vastaste argumentid umbes samasugused, nagu täna on koroonavastastel. Kogemus on tõestanud, et tänu vaktsiinidele oleme täna rõuged kontrolli alla saanud, loodetavasti saame ka kroonviiruse võidetud.

Linda Kangur (pikaaegne meditsiinitöötaja, Lasila elanik)

Mina olen COVID-19 vastu kahe doosiga vaktsineeritud. Läksin kohale, kui kutse tuli. Olen töö tõttu vaktsineerimisega seotud juba 63 aastat. Õnneks ei ole meil senini olnud nakkushaiguste epideemiaid. 1957–58 oli lastehalvatuse

puhang ja see saadi kontrolli alla kogu elanikkonna vaktsineerimisega. Paljud mäletavad, kui suhkrutükile tilgutati vaktsiini, edasi tulid valged hernekommid ja nüüd süstitakse vaktsiini. Ainult nii saame nakkushaigusest jagu. Praegune koroonaviiruse pandeemia on uudne olukord ja nõuab massilist vaktsineerimist. Ajakirjandus on nii mõneski inimeses tekitanud kõhklusi, siin tuleks hoopis rääkida, selgitada, et hirmust üle saada. Kõigil ravimitel on näidustused ja vastunäidustused. Me ei jäta oma „tavalisi“ haigusi ravimata, tänu sellele, et on vastunäidustused. Minu teada ei ole ainult õhul ja veel vastunäidustusi, aga me ei loe ju iga päev infotehti ja ei väris, et oi, mis nüüd juhtub.

Vähe on neid inimesi, kes on absoluutselt kaitsepoogete vastu. Enamasti tahetakse kohe vaktsiini saada. Kui saadakse hirmust üle, ollakse nõus. Eestlane on vaktsineerimisusku ja see on aastakümnete jooksul haigused eemale hoidnud.

Tore on lõpetada Helle Pajula poolt soovitud kauni keelemänguga – soovin kõigile jätkuvalt negatiivset positiivsust ja jõudu!

Lootus paremale homsele

ANNIKA AASA
toimetaja

Kui kõigi 79 omavalitsuse 2020. aasta kulud liita, teeb see kokku 2,46 miljardit eurot, mille eest saaks näiteks ehitada kolm KUMU muuseumit, osta peaaegu 10 Tallinki MyStar laeva, on oma artiklis välja toonud kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise osakonna nõunik Andrus Jõgi. Tema kokkuvõttest võib lugeda, et omavalitsused kulutavad igas kuus ühe elaniku kohta 153 eurot. See jaotub väga paljude tegevuste vahel, kuid suurim osa ehk 71 eurot kuus kulub haridusele, teisel kohal on majandusvaldkond, ülejäänud osas edendatakse turismi ning rahastatakse teadus- ja arendustegevusi. Tähtis on ka sotsiaalne kait-

se, siin makstakse toetusi nõnnist surmani – alustades sünni- ja ränitsatoetusega, vajadusel makstes vahepeal ka toimetulekutoetust ning lõpetades koduhooldusteenuste ning hooldus- ja matustetoetusega. Üldvalitsumiseks kulub 11 eurot kuus, mis peamiselt hõlmab ametnikke jt linna- ja vallavalitsuse töötajaid, kes on omavalitsuste teenuste ja arengu korraldamiseks vajalikud inimesed. Nende vastutada on, et kohalikud teenused igapäevaselt korrektselt toimiks ning omavalitsus areneks volikogu määratud ja elanike oodatud suunas. Kõik muud kulud omavalitsuses hõlmavad peamiselt laenu tagasimakseid, jäätmekorraldust, tänavate puhastust jpm. Kuigi personali- ja majandamiskulud moodustavad omavalitsuste kuludest kõige suurema osa ehk 63%, siis

investeeringu katteks suunatakse ühel või teisel moel 25% kogukuludest.

Kõiki neid toetusi ja teenuseid saavad omavalitsused pakkuda tänu maksumaksjate panusele: füüsilise isiku tulumaksust, maamaksust ja kohalikest maksudest. Elanike makstud tulumaks moodustab kõige suurema tüki omavalitsuse tuludest ja seetõttu on väga oluline, et iga elanik oleks sisse kirjutatud oma valda. Lisaks saadakse tulu oma elanikelt kaupade ja teenuste müügil. Riigilt laekub juurde toetustena: kooliõpetajate palgatoetus, toimetulekutoetuse maksmiseks vajalik raha, toetused kohalikele teedele, lasteaiaõpetajatele jne. Kasutatud andmed pärinevad veebilehelt riigiraha.fin.ee 1. märts 2021 seisuga. Kuna 2020. aasta andmed on veel

auditeerimata, võivad need vähesel määral täpsustuda.

Kuidas on olukord meie vallas? Ülevaate annab finantsnõunik Reet Keskküla.

Maksu- ja tolliameti andmetel maksti Rakvere valla kodanikele 2020. a töötasu 1529 ettevõtte poolt. Võrdlusesse on võetud eelmise ja selle aasta veebruari numbraid, kus esimesel juhul polnud eriolukorda veel välja kuulutatud ja teisel oli pandeemia täies hoos.

„2020. a veebruaris oli isikuid kelle eest tasuti TSD järgi tulumaksu meie vallas 2665 ning nende keskmine töötasu oli 1109 eurot. Sel aastal oli isikuid 2670 ning keskmine töötasu 1146. Tööandjaid 2020. a veebruaris oli 1084 ning kuni kümnele valla elanikule TSD järgi tulumaksu maksis 1056 ettevõtet, üle

kümne töötajaga ettevõtteid oli 17.

2021. a veebruari vastavad näitajad on mõnevõrra väiksemad – ettevõtteid oli 1057 ning kuni kümnele valla elanikule töötasu maksis 1034 ettevõtet ja üle kümne 23 ettevõtet. Kõige suurem langus (-38) on toimunud nende ettevõtete osas, kus töötasu maksti ühele inimesele,” kinnitas Keskküla.

Suuremad ettevõtted 2020. ja 2021. aasta veebruaris, kus valla kodanikud töötavad on: HKSCAN Estonia AS (2020. a – 62 ja 2021. a – 64), Jeld-Wen Eesti AS (vastavalt 54 ja 50), OG Elektra AS (48 ja 54), Rakvere linnavalitsus (62 ja 61).

Kõigest eelnevast lähtudes võiks arvata, et antud hetkel on olukord keerulisem väikeetevõtetel, töötajate liikumine on suuremate ettevõtete suunas.

Valla tulubaasi olulisem osa on üksikisiku tulumaks, mis 2020. a veebruaris oli 371 495 eurot ja käesoleval 392 008 eurot.

2020. ja 2021. a eraldas riik seoses pandeemiaga kohalikele omavalitsustele täiendavaid tegevus- ja investeeringute toetusi. „Samuti oleme eelnevatel perioodidel vähendanud oluliselt laenukoormust, mis loob võimaluse suurendada investee- ringuid,” lisa finantsnõunik.

2021. a planeeritud investeeringute maht on 2 925 597 eurot: valla teedele kokku 787 500; veemajandusele 419 124; spordirajatistele 1 017 361; haridusasutustele 558 812; majandus, sotsiaal jm valdkonnad kokku 142 800.

Vald on väga tänulik kõikidele ettevõtjatele, kes vaatamata keerulistele aegadele püüavad anda parimat.

Vallavolikogus otsustati

28. aprillil

- Nõustuda Tõrremäe külas Rakvere valla omandis olevate Hansurahva tee ja Hansurahva tee 2 kinnistute jagamisega ning peale uute katastriüksuste registreerimist maakatastris otsustuskorras tasuta võõrandamisega riigile transpordiameti kaudu.
- Lubada Rakvere vallavalitsusel omandada tasuta vallale Tõrma külas asuv Jaanimäe katastriüksus.
- Jätta algatamata Aluvere külas Veskinurga kinnistu detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine.
- Edastada Rakvere vallavolikogu komisjonidele menetlemiseks Rakvere valla arengukava 2019 kuni 2035 muutmine.
- Edastada Rakvere vallavolikogu komisjonidele menetlemiseks esitatud taotlus Rakvere vallavolikogu 30.08.2017 määrus nr 8 „Pahnimäe maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ kehtetuks tunnistamises.
- Nõustuda PKT meetmesse esitatava piirkondliku projektiga „Virumaa Soome hüpe“, garanteerida omaosalust projekti perioodi vältel.
- Kehtestada Pääsusilma kinnistu detailplaneering.

Ametlikud teated

Rakvere vallavalitsuse 21.04.2021 korraldusega nr 207 võeti vastu **Näpi alevik, Oru tn 4 kinnistu detailplaneering** ning suunati see avalikule väljapanekule perioodil 10.-23.05.2021. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 0,6 ha. Detailplaneeringu lahendus ei ole kehtivat Sõmeru valla üldplaneeringut muutev. Detailplaneeringu eesmärgiks on planeeringuala jagamine ning moodustatavatele kruntidele ehitusõiguse määramine, samuti lahendada kruntide juurdepääs avalikelt teedelt ning tehnovõrkudega varustamine, lisaks ka haljastuse ja heakorrastuse põhimõtete, kujade ja kuritegevuse riski vähendavate tingimuste määramine jms tulenevalt planeerimisest. Kavandatud on planeeringuala jagada kolmeks elamukrundiks (2247 m², 2207 m² ja 1559 m²). Krundile on lubatud ehitada kokku kuni 3 hoonet (sh 1 elamu ning 2 on abihoonet). Hoone maksimaalne lubatud kõrgus on kuni 8 m ning korruselisus kuni 2 (abihoonetel 1). Krundi täisehitusprotsent on 15%. Vee- ja kanalisatsioonisüsteemid lahendatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Juurdepääsud on lahendatud Oru ja Voore avaliku kasutusega tänavatelt.

Rakvere vallavalitsuse 21.04.2021 korraldusega nr 206 võeti vastu **Taaravainu küla, Künka tee 19 kinnistu detailplaneering** ning suunati see avalikule väljapanekule perioodil 10.-23.05.2021. Detailplaneering muudab osaliselt kehtivat Künka kinnistu detailplaneeringut. Detailplaneeringu lahendus ei ole kehtivat Rakvere valla üldplaneeringut olulisel määral muutev. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 0,4 ha. Detailplaneeringu eesmärgiks on muuta Künka tee 19 katastriüksuse sihtotstarve maatulundusmaast elumumaaks. Samuti määratakse krundile ehitusõigused ja hoonete arhitektuurinõuded, lahendatakse juurdepääsud ja tehnovõrgud. Kavandatud on planeeringualale rajada üks elamu koos kuni 3 abihoonega. Elamu maksimaalne kõrgus kuni 9 meetrit maapinnast ja abihoonel kuni 5 meetrit, korruselisus on kuni 2. Hoonete (põhi- ja abihooned) suurim ehitisealune pindala krundil kokku on 600 m². Juurdepääs on planeeritud avaliku kasutusega Künka teelt. Veesüsteemid on kavandatud lahendada Künka tee 12 kinnistu DP-s määratud kahe krundi piirile rajatava puurkaevu baasil. Parkimine on kavandatud kinnistuisene.

Avaliku väljapaneku materjalid on 10. maist paberkandjal kättesaadavad Rakvere Vallavalitsuses ja Sõmeru raamatukogus ning elektrooniliselt Rakvere valla veebilehel <https://www.rakverevald.ee/algatamine-ja-menetlemine>.

Uhtna, Lasila ja Veltsi kool võtavad vastu taotlusi 1. klassi astujate vanematelt

Vastuvõtmiseks:

- Lapse isikut tõendava dokumendi koopia
- Vanema isikut tõendava dokumendi koopia
- Koolivalmiduse kaart (väljastab lasteaed)
- tervisekaardi väljavõte (väljastab perearst)
- pilt õpilaspileti jaoks (3×4 cm)
- Nõusolek isikuandmete töötlemiseks

Lisainfo leitav koolide kodulehelt.

Vallavalitsuses otsustati

31. märtsil

- Maksta abivajavatele isikutele sotsiaaltoetusi kokku 12 440 eurot.
- Kinnitada Uhtna raamatukogu inventuuri akt ja kustutada lagunenud teavikud 536 eksemplari summas 2023.05 eurot.
- Eraldada toetust MTÜle Uus Uhtna projekti „MTÜ Uus Uhtna tutvustav roll-up“ läbiviimiseks summas 150 eurot.
- Anda ehituslood: viihalli püstitamiseks Reili kinnistul Levalas; päikeseelektrijaama rajamiseks Vaeküla tee 3 Vaekülas.
- Anda kasutusluba päikeseelektrijaamale Ruudi kinnistul Taaravainus.
- Korraldada avatud hankemenetlusega riigihange „Uhtna põhikooli kõrvalhoone mööbli ja muu sisustuse ostmise koos paigaldusega“.
- Tunnistada avatud hankemenetlusega riigihange „Uhtna põhikooli ruumide renoveerimine“ pakkujate pakkumused vastavaks ning tunnistada edukaks kõige madalama kogumaksumuse esitanud pakkuja OÜ RESTAURE ja sõlmida töövõtuleping Uhtna põhikooli kõrvalhoone renoveerimiseks.

7. aprillil

- Maksta abivajavatele isikutele sotsiaaltoetusi kokku 770 eurot.
- Paigutada abivajav isik Uhtna hooldekodusse.
- Pikendada abivajava isikuga sõlmitud sotsiaaltranspordi osutamise lepingut tähtajani 31.12.2021.
- Osutada alates 01.04.2021 abivajavale isikule tugiisikuteenust.
- Tunnistada kehtetuks Rakvere vallavalitsuse 20.01.2021 korraldus nr 19 „Sotsiaaltoetuste maksimine“ p 4 alates 01.03.2021.
- Volitada Rakvere vallavalitsuse lastekaitse spetsialisti kasutama eestkostetava arvelduskonto vahendeid 134.50 euro ulatuses, et eestkostetavale osta ülerõivaid.
- Anda ehitusluba MB Rakvere Autokeskuse laiendamiseks Haljala teel Tõrremäel.
- Anda kasutusluba päikeseelektrijaamale Metsakünka kinnistul Karitsal.
- Seada tähtajatult isiklik kasutusõigus AS Gaasivõrk kasuks Rakvere valla omandis olevale Väljavahi tee kinnistule B-kategooria maagaasitorustiku ehitamiseks ja majandamiseks vastavalt isikliku kasutusõigusega koormamise plaanile.
- Seada sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Sõmeru alevikus Raua tänava ja Jõe põik kinnistutele avalikes huvides vajaliku elektri maakaabelliini talumise kohustuse kehtestamiseks.
- Võimaldada õpilasel jätkata ratsutamise treeninguid Hannora OÜs.
- Korraldada hange vallale kuuluvate hoonete kindlustamiseks.
- Lubada kinnistu omanikul jäätmemahuti harvemal tühjendamist.
- Tunnustada valla tänukirjaga Näpi kooli õppe- ja arendusjuht Juta Valvikut kooli läbimõeldud ja sihikindla edasiarendamise eest.
- Mitte rahuldada huvihariduse kompenseerimise taotlust.
- Anda välja vaideotsus.

14. aprillil

- Maksta abivajavatele isikutele sotsiaaltoetusi kokku 995 eurot.
- Nõustuda Kaarli külas Kuusetuka katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile: Kuusetuka ja Pihlamäe sihtotstarbega maatulundusmaad.
- Seada sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Kohala külas Uuema ja tee kinnistule avalikes huvides vajaliku elektri maakaabelliini talumise kohutuse kehtestamiseks.
- Tunnistada riigihanke „Rakvere valla Sõmeru aleviku Tiigi tänava rekonstrueerimine“ pakkujate pakkumused vastavaks; tunnistada edukaks T.A.K. Ehitus OÜ kõige madalama kogumaksumusega pakkumus ja sõlmida töövõtuleping.
- Kinnitada MTÜ Vahva Vaeküla taotlus „Vahvalt kekseldes keksuplatsil reisime ümber maailma“ toetuse kasutamise aruanne summas 692 eurot.
- Toetada Lepna piirkonna tuletõrje veevõtukoha rajamist sellekohase arve esitamisel 3000 euroga.
- Tunnustada valla tänukirjaga tulemusliku töö eest Sõmeru põhikooli õpetaja Merike Sõmermaad.

- Osutada kahele abivajavale õpilasele tugiisikuteenust.
- Tunnistada kehtetuks Rakvere vallavalitsuse 27.01.2021 korraldus nr 44.
- Nõustuda Taaravainu külas Kriidisoo tänava katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile: Kriidisoo tänav ja Kriidisoo põik sihtotstarbega transpordimaad.

21. aprillil

- Maksta abivajavatele isikutele sotsiaaltoetusi kokku 1521 eurot.
- Eraldada toetust 500 eurot MTÜle Punnnvõrr projektile „Punnnvõrre kestvussõidu Karikasarja läbiviimine 2021 aastal“.
- Toetada Tõrma küla piirkonna tuletõrje veevõtukoha rajamist sellekohase arve esitamisel 3000 euroga.
- Toetada osaliselt kahe õpilase suvises treeninglaagris osalemist, kompenseerides 25% laagri maksumusest.
- Nõustuda Võhma külas Kello tänava katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile: Kello, Kellopõllu ja Kello maatulundusmaad ning Laanemetsa tee sihtotstarbega transpordimaad.
- Seada sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Aluvere külas Linnuse tänav L1 ja L2 katastriüksustele, Betooni tänav Näpi alevikus Näpi tee J1 katastriüksusele ja 17208 Näpi tee T1 katastriüksusele avalikes huvides vajaliku elektri maakaabelliini talumise kohustuse kehtestamiseks.
- Anda kasutusluba Raudlepa Loodushariduse ja Puhkekeskuse jahimajale Jahimaja kinnistul Raudlepas.
- Omandada vallavarana sõiduk Toyota Verso ning tasuda Luminor Liising ASle sõiduki jääkväärtus summas 7622 eurot.
- Anda kasutusluba päikeseelektrijaamale Vilepilli kinnistul Sämis.
- Nõustuda Kaarli külas asuva Hiimäe katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile: Hiimäe katastriüksus maatulundusmaa ja Ülesõidu elumumaa.
- Nõustuda Vaekülas asuva Vaeküla tee 15 katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile: Vaeküla tee 15 ja Tuule tee 3, sihtotstarbega elumumaa.
- Võtta vastu LandComposition OÜ poolt koostatud Taaravainu külas Künka tee 19 kinnistu detailplaneering ja Wesenberg OÜ poolt koostatud Näpi alevikus Oru tn 4 kinnistu detailplaneering ja korraldada avalik väljapanek 10.-23.05. Rakvere vallamajas ja Sõmeru raamatukogus.
- Tunnistada vastavaks riigihanke nr 234583 „Rakvere valla teede pindamistööd“ pakkumused ning tunnistada edukaks Eesti Teed AS pakkumus, kui kõige madalama kogumaksumusega ning sõlmima nendega töövõtuleping Rakvere valla teede pindamistöödeks 2021. aastal.

28. aprillil

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele kokku summas 1356,63 eurot.
- Osutada abivajavale isikule koduteenust.
- Korraldada avatud hankemenetlusega riigihange „Rakvere valla õpilasliinide teenindamine“.
- Kooskõlastada puurkaevu rajamine Helita tee 5 Tobia küllas.
- Võtta vastu AS KEK Invest poolt koostatud Kloodi küla Tähe-maa ja Seersandi kinnistute detailplaneering ning LandComposition OÜ poolt koostatud Taaravainu küla Künka tee 15 kinnistu detailplaneering ning korraldada nende avalik väljapanek 17.-30.05.2021 Rakvere vallamajas ja Sõmeru raamatukogus.
- Anda kasutusluba üksikelanule Mesika tn 13 Sõmeru alevikus.
- Tunnistada vastavaks hankel „Rakvere valla munitsipaalvara kindlustamine 2021–2024“ esitatud pakkumused ja tunnistada edukaks Salva Kindlustuse AS pakkumine kui kõige madalama kogumaksumusega pakkumus.
- Sõmeru põhikooli direktoril sõlmida MTÜga Rakvere Valla Palliklubi tasuta leping kooli jõusaali avalikuks kasutamiseks alates 01.05.2021 kuni 01.01.2025 esmaspäevast reedeni kellaaegadel 17.00 kuni 21.00.
- Anda luba Rakvere valla ürituse Maaelufestival raames MTÜle Eesti Kesk-Aasia ja Kaukaasia lambakoerte TÜ korraldada 15. mail koerte näitus kella 9.00–18.00.

KARITSA KOOLI KOKKUTULEKU RAAMES palutakse abi

koolide õpetajate nimekirjade täiendamiseks, mille koostamist on alustanud õpetaja Vaike Kesküla.

Karitsa kooli juhatajad ja direktorid: Ernst Raatma 1920-1922; Mart Pöder 1922-1935; Hugo Hinno 1935-1941; Arno Eesmaa 1941-1947; Voldemar Velibach 1947-1956; Tiit Goidin 1956-1959; Mihkel Sistok 1956-1963; Hilja Ojamaa 1963-1966; Agnes Niinre 1966-1977.

Karitsa kooli kauaaegsed õpetajad (üle 10 aasta): Moorits Kesküla 1920-1935; Magda (Reinberg) Ross 1923-1934; Karl Ross 1923-1934; Helene (Vall) Tammik 1935-1961; Vaike Kesküla 1945-1970; Elvi (Rinde) Monvelt 1947-1960; Kunda Hein 1960-1977; Eevi Kaare 1962-1976; Endel Kaare 1962-1976.

Karitsa kooli õpetajad 1945-1977: Salme Eesmaa 1944-1950; Ella Kustin 1945-1947; Maie Mirka 1946-1947; Laine (Grünfeldt) Tamm 1947-1949; Valve Pender 1948-1952; Ella Linnap 1949-1950; Aino Vösa 1949-1950; Koidula Aasa 1950-1954; Virve (Öun) Urbas 1950-1952; Helgi (Tiivas) Tiigi 1950-1951; Helga (Kreek) Luppe 1951-1960; Aili Juhasoo 1952-1961; August Juhasoo 1952-1957; Meida Reinsalu 1954-1955; Aino Niineväli 1954-1956; Edmund Olem 1955-1958; Mihkel Sistok 1955-1963; Ella Puusepp

1957-1963 ja 1971-1972; Irma (Hirv) Võõras 1958-1962; Mare (Inno) Puusepp 1959-1964; Helle (Kaasik) Sistok 1960-1963; Helgi Uudelepp 1960-1962; Aino Ruusalu 1961-1964; Erik Selli 1961-1962; Veera Proos 1963-1966; Ingrid Teder 1962-1969; Malle Pöder 1963-1964; Valmi (Peil) Turban 1964-1968; Lille (Suvi) Viigipuu 1964-1966; Vaike Kingsepp 1966-1969; Annika (Jaanimägi) Lindam 1965-1971; Maie (Kuusik) Petrova 1968-1971; Asta Eero 1970-1971; Jüri Kruus 1971-1972; Rein Raudvee 1972-1973; Uno Eero 1970-...; Mark Udam 1971-...; Valentina Alte 1972-...; Ardo Niinre ...; Aili Elken 1972-...; Imbi Udam 1972-...; Ilse Tiit 1971; Salme (Kreek) Pähn 1972 ...; Lelet Tamm ...; Maria (Ein) Kaljuveer ...; Ksenia Kressa ...; Svetlana (Pekareva) Romova ...; Maria (Ein) Kaljuveer ...; Ulve Raja ...; Tiit Kasearu ...; Külli (Mätas) Kiviloo ...; Helle Valgmets ...; Mall (Ojamaa) Koppel ...; Ülle (Jõemägi) Anderson ...

Info palun edastada Katrin Reisbergile tel. 527 1668 või e-postil: Karitsakool100@gmail.com

Loodame Karitsal kohtuda 5. juunil

Sõmeru tervise- ja suusaraja korrastustalgud

Hooldajad oma kodukandist

Laupäeval, 8. mail kell 11 tööde jaotus Sõmeru suusa- ja terviseraja teadetahvli ja koorteväljaku juures.

Töökõs tervise- ja suusaraja äärse võsa kokkukorje. Kaasa võta tööriistad, tahted, kindad ja võsa mahavõtmiseks sobivad tööriistad.

Ohutus on tagatud 1,8 km pikkusel rajal järgides

2+2

OHTLIKE JÄÄTMETE KOGUMIS- RING RAKVERE VALLAS

Ohtlike jäätmete kogumisring ajagraafik laupäeval, 22. mail:

Ussimäe Pagusoo tn ots 9.00–9.20
Metskond RMK parkla 9.30–9.35
Sõmeru Astri tn risti pakendikonteinerid 9.40–10.00
Sõmeru poe parkla 10.05–10.30
Ubja külakeskuse ees 10.40–11.00
Kohala vana poe parkla 11.10–11.30
Uhtna Silla-Kitseküla rist 11.35–11.45
Uhtna mõisa parkla 11.50–12.20
Vaeküla Külakeskuse ees 12.40–13.00
Näpi bussipeatus 13.15–13.30
Roodevälja Vahtra alleel 13.45–14.00
Arkna teadetetahvli juures 14.15–14.30

Tõrma kalmistu pakendikonteinerid 9.00–9.10
Tõrma küla pakendikonteinerid 9.15–9.30
Karitsa pakendikonteinerid 9.40–9.50
Levala Kaasiku teel 10.00–10.20
Lasila lasteaia ja kooli vahel 10.35–11.00
Mädapea bussipeatuse ja pakendikonteinerid 11.20–11.30
Lepna korrusmajade konteinerid 11.45–12.15
Tõrremäe Lehispuu tee pakendikonteinerid 12.45–13.00
Tõrremäe Haljala tee 9 ja 11 pakendikonteinerid 13.05–13.20
Päide Suvila ja Mesilase tee ristmiku pakendikonteinerid 13.25–13.45
Veltsi Veltsi tee ja Paatna tee rist 14.00–14.30
Palume täpselt kinni pidada jäätmeliikide nimekirjast, mida autole võetakse.

Kogumisautole saab tuua: kasutatud kompleksseid kodumasinad, värvi- ja õlijäägid, määratud tühjad pakendid, ravimijäägid, akud ja patareid, päevavalguslambid, elavhõbedajäätmed.

Vastu ei võeta vanarehve, klaasvilla, eterniiti ja külmikute ning telerite kestadid. Sellised jäätmed tuleb toimetada Jäätmekeskusesse.

Küsimuste korral palun pöörduda maia.simkin@rakverevald.ee või 527 7235

TULE MEILE TÖÖLE!

Lasila Põhikool ootab alates uuest õppeaastast oma kooliperre:

- * **Klassiõpetajat 1,0** (lapsehoiduspuhkusel oleva õpetaja asendaja)
- * **Inglise keele õpetajat 1,0**

Kui soovid ennast teostada hubases väikeste klassidega mõisakoolis, kus on toredad lapsed ja abivalmis kolleegid, siis ootame just Sind!

Sooviavaldused ja lisainfo: katrin@lasila.edu.ee või telefonil 528 6162

Uhtnas Nooruse 11 aia küles, omadele uuendamiseks ja külalistele imetlemiseks, uus fotonäitus "Kauis Kohala".

Näitusega tervitatakse kõiki neid, kes oma kooliteed käinud või seda alustanud Kohalas.

Seoses piirangutega riigis oleme otsustanud 29. mail toimuma pidanud Maaelufestivali lükata sügisesse ja teha kaks üritust ühes.

loodame, et 25. septembril saab toimuma Sõmerul

Maaelufestival + Maal elamise päev = Rakvere vallas on hea elada.

Ootame teid kõiki osalemal

MAIKUUS

Sõmeru keskusehoones fotonäitus

VANA AJA MAJA

Näitus on kokkuvõte 2014-2016 toimunud fotokonkursist, mille fookuses on vanad väärrikad majad, nende väärtustamine ja hoidmine. Kajastatud on traditsioonilist külamiljööd, ajaloolisi ehitusdetalle ja Eesti maa-arhitektuuri mitmekesisust.

Näitus sündis MTÜ Vanaajamaja ja Eesti Vabaõhumuuseumi maaarhitektuuri keskuse koostöös, kujundas Irina Tammis

<http://vanaajamaja.ee/>

Üleskutse - omapärased kogujad!

Kui tead meie vallas mõnda põnevat kogujat, kes oleks nõus ka vallalehe veergudel oma kogumishobi jagama, anna sellest palun teada rakverevald@rakverevald.ee või tel 5665 8704 (Annika)

Päevad viivad kaasa noorusleegi, ikka rohkem aastaid endal loed. Kergem on, kui sind siis toetab keegi, hea, kui saad sa teistel olla toeks.

92. sünnipäeval
VILMI ANTON Tõrremäe

90. sünnipäeval
AINO REMIKÜLL Näpi

89. sünnipäeval
AGNE ASU Taaravainu
ASTA NEITO Koovälja

88. sünnipäeval
EINAR JOONAS Lasila
GEORG-JAKOB PALMI Levala
NELLA TOMBAND Ubja
ELIISE-JOHANNA KALLEND Roodevälja

87. sünnipäeval
ENDA LUŽKOVA Näpi
AAVO SUURKAEV Levala

86. sünnipäeval
ELLE ERTSEN Sämi-Tagaküla

85. sünnipäeval
LEIDA LAMBUR Sõmeru
LINDA HEIN Sõmeru

84. sünnipäeval
REIN PÄRG Taaravainu
SILVI ORUMETS Uhtna
VÄRDI SIRELBU Lasila

83. sünnipäeval
MARIKA KRUUSOJA Ubja

82. sünnipäeval
PJOTR TIMONOVITŠ Näpi
JOHANNES VÄISÄNEN Vaeküla

81. sünnipäeval
ANTS VAHU Sõmeru
AIVI KOITVE Tõrma
HENNO VEISSBACH Veltsi
TÕNU KIKKERPUU Sõmeru

80. sünnipäeval
ENN KALINOVSKI Näpi
REIN SARANDI Koovälja
JÜRI LOIT Sõmeru
MAIA TOMBRE Tõrma

75. sünnipäeval
JAAK JÄRV Koovälja
FELIKS MÄE Tõrremäe
REET ROOBERG Päide

70. sünnipäeval
NIINA KULDKEPP Sõmeru
HANNES TIINAS Uhtna
KÜLLIKE PLOTNIK Uhtna
ALLE KLAASPÄRG Näpi
HEINO PLOTNIK Uhtna

Seal, kus sulgub eluraamat, algab mälestuste tee.

Mälestame

ARALD FLOREN	12.11.1945-01.04.2021	Tobia
VÄINO TAMSALU	11.01.1953-19.04.2021	Sõmeru
HILJA EELMÄE	29.08.1925-15.04.2021	Sõmeru
HELJA KÜTTIM	24.07.1955-10.04.2021	Lepna
ELLU ARU	01.01.1940-25.04.2021	Lepna
HELJU SÄKK	08.04.1936-22.04.2021	Eesküla

Las tänasest päevast saab aastate sild, kus rõõmu on palju ja muret vaid kild!

ROMET MOOR Aresi küla
MIRANDA STRAUCH Sõmeru alevik
ELLY ERM Raudlepa küla
KLARA SARI Katku küla
GREGOR KOROBOV Sõmeru alevik

*Dalju õnne
vastsündinud vallakodanikud!*